

Starta en ny returbutik i Umeå

Umeå kommuns returbutik vid Gimonäs är en del av kommunens arbete för att minska avfallsmängder och främja återanvändning av fungerande produkter. Verksamheten tar emot föremål som lämnas in av invånare och som annars riskerar att bli avfall, och gör dem tillgängliga för försäljning till nya användare. I anslutning till verksamheten finns även Byggåterbruket, där byggmaterial och inredning tas tillvara och säljs vidare. Genom kopplingen till återvinningscentralen på Gimonäs kan produkter som fortfarande har ett bruksvärde sorteras ut innan de blir avfall. Returbutiken har under åren utvecklats till en välbesökt verksamhet som kombinerar miljönytta med praktisk samhällsservice, och mottog kommunens miljöpris för 2024. Returbutiken är även en viktig resurs för många som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. I tjänsten kan de anställda skapa, förädla och reparera saker som kan användas igen. Arbetsträningen leder dessutom ofta till en vidare sysselsättning på ett sätt som utmärker sig bland kommunens andra arbetsmarknadsinsatser.

Intresset för återbruk ökar i hela samhället. Statistik från Svensk Handel visar att second hand-marknaden växer och att allt fler hushåll efterfrågar begagnade produkter. Forskning från bland annat Svenska Miljöinstitutet visar dessutom att återanvändning ofta ger betydligt lägre klimatpåverkan än både nyproduktion och materialåtervinning, eftersom produkters livslängd förlängs och behovet av nya naturresurser minskar. Återbruk är därför en central del av omställningen till en mer cirkulär ekonomi. Den befintliga Returbutiken fyller en viktig funktion, men dagens lokalisering innebär också begränsningar. En enda anläggning belägen på Gimonäs innebär dels ett ansenligt geografiskt avstånd för många invånare men sätter dessutom ett naturligt kapacitetstak för hur mycket som kan tas emot, hanteras och säljas vidare. Föremål som skulle kunna återbrukas riskerar därmed att i stället gå till återvinning eller förbränning. För att öka mängden återbruk krävs därför bättre tillgänglighet och större kapacitet.

Ett naturligt nästa steg är att utreda möjligheten att etablera en ytterligare returbutik i Umeå kommun. En placering i anslutning till återvinningscentralen på Klockarbäcken framstår som ett tänkbart alternativ. Där finns redan etablerade flöden för avfall och återvinning, vilket skulle göra det enkelt att sortera ut återbrukbara föremål direkt vid inlämning. En sådan lösning är effektiv både logistiskt och ekonomiskt. En utökad återbruksverksamhet där fler invånare kan lämna in och köpa återanvända produkter skulle ge flera positiva effekter. Klimatpåverkan minskar när produkter används längre och resurser tas tillvara, men det kan även underlätta hushållens ekonomi genom att fler får tillgång till fungerande möbler, byggmaterial och vardagsföremål till lägre priser. I en tid präglad av ökade levnadskostnader blir möjligheten att handla begagnat inte bara en miljöfråga utan också en fråga om ekonomisk tillgänglighet och social hållbarhet.

Mot denna bakgrund bör kommunen ta nästa steg i utvecklingen av sitt hållbarhetsarbete och pröva hur verksamheten kan växa i takt med efterfrågan och klimatmålen.

Vänsterpartiet yrkar:

att Umeå kommun utreder möjligheten att etablera ytterligare en returbutik i enlighet med motionens intentioner.

Daniell Anderson, Bore Sköld
Vänsterpartiet